

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 fttal fizethetnek elő, féléves előfizetés ol nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
ezimzendők.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Vándorgyűlési napirend. — Havi emlékeztető: Szeptember. — Egy új szőlőbetegség kolozsvár és Torda környékén. Dr. **Mika Károly**. — Szőlészetiünk a nagy-váradai kiállításon. **Goboczy Károly**. — Anglia borpiacza. — „Tisza” biztosító társaság. — Kiállítás és szántó-verseny. — Halálozás. — Vidéki gazd. tudósítások: **Baróth**, **Szék**. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak — Hirdetések. —

Az erdélyi gazdák 1879. október 2—5-ik napján Sepsi-Szt.-Györgyön tartandó ötödik vándorgyűlésének napirendje.

Első nap, csütörtök, október 2-án.

Déli 12 órakor az állatkiállítás megnyitása.

Délután 2 órakor az állatkiállítást bíráló bizottság működése.

Délután 5 órakor előértekezlet, azután ismerkedési estély.

Második nap, péntek, október 3-án.

1) Reggel 9 órakor a vándorgyűlés megnyitása és pedig

a. elnöki megnyitó;

b. a hatóságok és egyletek képviselőinek bemutatása;

c. bizottságok választása a termény-, gép- és házi-ipar-tárlat, valamint a szántó-verseny megbirálására;

d. az intéző bizottság által kitűzött jóságok meglátogatására kiküldendő bizottságok választása, — ugymint:

egy bizottság a földvári földmives iskola és Ujfalu megtekintésére;

egy bizottság **Körispatakra** és vidékére a **Kálnoky grófok** és **Bogdán** testvérek jóságainak megtekintése végett;

egy bizottság **Uzon-Sepsi-Szent-Ivány** községébe **Seethal Ferencz**, **Ujvárosi József**, **Temesvári** testvérek és báró **Rauber István** birtokainak megtekintésére;

egy bizottság **Gaal Zsigmond** dálnoki jóságának megtekintésére;

egy bizottság **K.-Vásárhelyre**;

egy bizottság **Domokos János** csernátoni jóságának megtekintésére;

egy bizottság **Dónáth József** szörcei jóságának megtekintésére;

egy bizottság **Béldi Tivadar** bodolai jóságának megtekintésére;

egy bizottság **Zágon Kovászna** községekbe **Földes Bálint**, **Bartha Ferencz** és **Déák Domokos** jóságainak megtekintésére;

egy bizottság **Baróthra Zathureczky Gyula** jóságának és a megyei iskola megtekintésére;

2) Jelentés a negyedik (tordai) vándorgyűlés határozatainak mikénti foganatosításáról, előadja vándorgyűlési titkár **Gamauf Vilmos**.

3) „A székesfehérvári gazdasági congressus határozatai” előadja **Szabó József**, az erdélyi gazdasági egylet alelnöke.

4) „Az erdélyi borvidéken meghonosított szőlő fajok közül melyek bizonyultak be legjobbaknak?” előadja **Gamauf Vilmos**, az erdélyi gazdasági egylet titkára.

5) Déli 12 órakor a tárlat megnyitása és az állatkiállítási jutalmak kihirdetése és kiosztása.

Harmadik nap, szombat, október 4-én.

1) A termény és géptárlat, valamint a háziipar kiállítmányait bíráló bizottságok működése, mialatt a tárlat a nagy közönségre nézve zárva marad.

2) A jóságok megvizsgálására kiküldött bizottságok kirándulásai.

Negyedik nap, vasárnap, október 5-én.

1) Reggel 9 órától kezdve tanácskozmányi ülés és pedig:

a. a bíráló bizottság jelentései.

b. A jóságokat megtekintett bizottságok jelentései.

2) „A földbirtokok szétdaraboltságának határnyai” előadja **Erdélyi Károly**, a kézdivásárhelyi felső népiskola igazgatója.

3) Indítványok tárgyalása, melyek közül eddig a következők vannak bejelentve:

- a. a földesuri szesz-ital-árulási jog fenntartása érdekében,
- b. az önköltségen megváltásra utasított szegődményesek és zsellérek váltásösszegének tisztázása érdekében,
- c. a még 1874-ben beadott birtokrendezési és tagosítási eljárást tárgyzó törvényjavaslat ellátása iránt,
- d. az eltartóztatott vagy elmaradott urbéri kárpótlások kifizetése érdekében,
- e. a mezei termények és általában a vagyon biztosságának érdekében,
- f. a községi törvénynek módosítása érdekében,
- g. a cselédek törvény módosítása ügyében teendő intézkedések érdekében.

Mind a hét indítványt beadta Páva Vajna Elek, ügyvéd és földbirtokos.

4) Ülés bezárása.

5) Déli 1 órakor jutalomkiosztás — és pedig

- a. cseléd jutalmak kihirdetése és kiosztása,
- b. kiállítási jutalmak kihirdetése és kiosztása. —

Hét főn október 6-án a tárlat javára visszamaradt tárgyaknak kisorsolása. —

Az erdélyrészi közlekedési vállalatok a „Tagsági igazolvány“ (váltható szeptember 1-étől kezdve Sepsi-Szent-Györgyön Bogdán András urnál) előmutatójának a következő menetdíj-kedvezményeket engedélyezik:

A m. kir. államvasutak keleti vonalain egyszer Földvár vagy Brassó-ig utazhatni: a II. kocsiosztályban III. osztályu egész menetjeggyel; a III. kocsiosztályban pedig II. osztályu fél menetjeggyel. Az első erdélyi vasut ugyanezen kedvezményt nyújtja; mindkét vasuton, a kedvezmény érvénye folyó évi szeptember hó 27-étől október hó 10-éig tart. A Kolozsvár felől a egyes vonattal 5 óra és 7 perczkor délután érkezők a földvári állomáson szeptember hó 30-án, valamint október hó 1-én és 2-án az „Intéző bizottság“ szives közbenjárása folytán kocsikat fognak találni, melyek az átszállítást Sepsi-Szent-Györgyre mérsékelt áron eszközlik.

A Brassón át utazók kéretnek a kocsikról maguk gondoskodni.

A „Tagsági igazolvánnyal“ még a következő előnyök vannak összekötve:

a vándorgyűlés tagja a terjedelmes részletes jegyzőkönyvet és netán más, a gyűlés- és tárlatra vonatkozó nyomtatványt díjtalanul és bérmentve nyeri;

az igazolvány előmutatása mellett a tagok a tárlatot díjtalanul látogathatják;

igazolványt váltott tagok a városi polgárok szives ajánlata folytán szállással fognak elláttatni.

A kiállítási tárgyak szállítására nézve a m. kir. államvasutak igazgatósága következőleg rendelkezik: „A

kiállításra teher-árúként küldendő és a „Vándorgyűlési intéző bizottság Földvár — Sepsi-Szt.-György“ czime alatt feladott tárgyak után f. évi szeptember hó 20-tól bezárólag október hó 20-ig terjedő időtartam alatti az odaszállításnál a díjszabás szerint esedékes rendes illetéket számítandják fel; a visszaszállítás azonban díjmentesen történik: ha a kiállítási bizottság által a kiállítás ténye s. azon körülmény, hogy a kérdéses tárgy eladatlanul küldetik vissza, a fuvarlevelen kellőleg bizonyítatik és a visszaszállításra vonatkozó fuvarlevelekben egyszermind a történt odaszállítást igazoló eredeti fuvarlevelek is csatoltnak.“ —

Az első erdélyi vasut értesítése e tárgyban a következő:

„Az ugyanazon alkalommal tartandó kiállításra szállítandó s teheráru gyanánt a „Vándorgyűlési intéző bizottságnak Földvár — Sepsi-Szent-Györgyön“ czim alatt feladandó tárgyak és állatokra nézve következő kedvezményt engedélyezünk.

A kiállítási tárgyak után az odaszállítás alkalmával a díjszabásszerű teljes illetékek számíttatnak, ellenben a kiállításon eladatlanul maradt tárgyak az eredeti feladási állomásra díjmentesen (csupán a felvételi és bélyegilleték és netán mellékilletékek fizetése mellett) visszaszállíttatnak.

A kiállításra rendelt élőállatokra nézve darabonként és kilométerenként s ugy az oda mint a visszaszállítás alkalmával fizetendő mérsékelt díj engedélyeztetik, u. m.

Lovak, öszvérek és csikók egy drb feladásánál 3.43 kr.

„ „ „ 1 galább két drb „ 1.71 „

Szamarak, bikák, ökrök és tehének „ 1.58 „

Borjúk és hizott sertések 0.79 „

Szopós borjúk, sevány sertések, kecskék, juhok,

ürük, kosok és és bakok 0.26 „

Süldők, malaczkok, gödölyék és bárányok . 0.13 „

Kutyák 0.40 „

Ketreczekben feladott szárnyas állatokért a tényleges súly után (beleértve a ketreczek súlyát is) 100 kilogramm és kilométerenként 0.26 kr. papírpénzben számíttatuk, mely illetékekben a kezelési illeték már befoglaltatik.

Ugy a kiállítási tárgyak, mint az élőállatok szállítása következő módzatok mellett fog eszközöltetni:

1) A visszaszállítás ugyanazon útirányban eszközözendő, melyen a kiállításra való szállítás történt.

E célból az odaszállítási eredeti fuvarlevél, melyen az útiránynak elő szabva kell lenni, a visszaszállítási fuvarlevélhez hozzá csatolandó.

2) A visszaszállítási fuvarlevélnek, a kiállítási bizottság az iránti tanusítványát kell tartalmaznia, hogy a visszaküldött tárgyak kiállítva voltak és eladatlanul maradtak.

3) A küldeményeknek sem az oda- sem a visszaszállítás alkalmával behajtás után fizetendő utánvételekkel megterhelve lenniök nem szabad.

4) A fennebbi díjkedvezmény érvényideje f. évi szeptember hó 27-től október 10 terjed.

5) Gyorsárúként feladott kiállítási tárgyakra és állatokra e díjkedvezmény nem terjed ki. Mellékletékek a díjszabás szerint számíttatnak. —

A tárgyakat a földvári indóházától Sepsiszentgyörgyre s onnan ismét vissza az „Intéző bizottság” díjtalanul szállíttatja.

Bejelentési határidő: 1879 szeptember hó 15-ike, az „Intéző bizottság”-hoz Sepsiszentgyörgyre czimezve; a tárgyaknak szeptember hó 30-án estig, az állatoknak október hó 2-án delig kell helyt lenniök. Később érkezők a versenyből kizáratnak.

* * *

A sepsi-szent-györgyi vándorgyűlés és tárlat kiegészítő befejezésül Brassóban a következők fognak rendeztetni:

Október 6-án és 7-én borkiállítás, romániai és bulgáriai borkivitelünk érdekében;

október 7-én a fogarasi ménes és az erdélyrészi ménlepek felesleges lovainak elárverezése;

október 7-én lovagló-, szekerészeti és patkolási szerzőmunkák kiállítása. —

Október 6-án, délután 3 órakor a brassói városház nagy termében az ottani t. kereskedelmi és iparkamara és más t. érdeklődők becses közreműködésével nemzetgazdasági értekezlet fog tartatni a következő napi renddel:

a) Egy elnök és két jegyző választása.

b) Szüksége van-e az erdélyi országrésznek is — tekintettel mezőgazdaságára — a gyári iparra és minő tere marad e mellett a kézi iparnak?

c) A gyári ipar fejlődését minő akadályok gátolják és miféle földmívelési vagy más intézkedések által volnának azok mellőzhetőek?

d) Miképen lehetne a gazdasági hitelt az erdélyrészi viszonyoknak megfelelőleg emelni?

e) Miképen kell intézkednünk, hogy a szomszédos államoknak a magyar szarvasmarha behozatalát eltiltó rendeleteinek káros következményeit elodázzuk?

f) Miképen kell intézkednünk, hogy szarvasmarha-tenyésztésünket emeljük, tekintettel főleg a Romániába irányozandó vaj- és sajt kivitelre?

g) Miképen kell intézkednünk, hogy juhtenyésztésünket, tekintettel a birtokrendezés és tagosításra, valamint hazai gyapjuiparunkra, emeljük, illetőleg lehetségessé tegyük? —

Ezen napi rend a t. tagok kívánatára még bővithető is lesz. —

Az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányának Kolozsvárt, 1879 szeptemberhó 1-én tartott ülésének megbízásából kiadta

Gamauf Vilmos,
vándorgyűlési titkár.

Havi emlékeztető.

September.

Ház és udvar. Cséplés folytatva bevégezendő. Gabonarostálás megkezdetik; vetőmagokul, eladásra és házi fogyasztásra szükséges gabonamennyiséget külön-külön kell elhelyezni.

Jászlak rendbe hozatnak. Minden építés és épületjavítás megszűnik.

Törökbuszakasok (górék) kijavítandók.

Szántóföld. Az őszi vetés megkezdetik. Példabeszéd, hogy kinek kisszonynapra nincs zöld vetése, nem jó gazda.

Köles, muhartakarmány és törökbuza-tarlók feltöretnek. Burgonyát kiszedjük. Törökbuszatöréshez és beszállításhoz egész erővel fogunk.

Törökbuszszár levágandó. Az éretlen törökbuszacsovok az érettektől elkülönítendőek.

A termett tök fagymentes helyre hozandó.

Zöld trágyának vetett növények, lehengerzés után, alaszátatnak.

Rét és kaszáló. A sarjut lekaszáltatjuk és gondosan megszáritva, felgyűjtjük. Ha a nagy harmat teljes megszáradását akadályozná, árpaszalmával felrázva, kazalba vagy boglyába rakható.

Luczernát, baltaczimet, angol perjét mesterséges kaszálóknak e hó elejével tisztán, minden védnövény nélkül elvethetjük; szárazfekvésű talajon az őszi vetés sokkal előnyösebb a tavaszinál.

A luczerna 3—4-ik kaszálásának ideje bekövetkezik, mielőtt a dér lefagyasztaná.

Fűz, nyár, kőrös, éger, szilva leveles galyai téli takarmányozásra most botoltatnak le.

Évelő réteken mindenféle giz-gaz bojtortján, lapu, giliczetövis irtása megkezdhető.

Allattenyésztés. Jármas ökrök már istállóra szorulnak.

Száraz időben gulya, ménes a réteken, kaszálókon és a törökbuszatarlókon jól érzi magát.

E hónap végén a bikák a tehéngulyától elkülönítetnek; ugyanezen időben bekövetkezik a csikóválasztás. Választáskor a csikók elegendő zabbal, zabos bükkönnyel vagy luczernával élelmeztetnek. Tiszta fekhely és vakarás el ne maradjon. Tavaszkor fedezett kanczák egyenként próbámen alá bocsátandók, hogy vembességük megállapíthatassék.

Minden fogatlan vagy hibás juh kiveretik és eladásra kerül. Kiméletes mustrálás a tenyésztőnek érzékeny kárt okozhat.

A juhok fejetése megszűnik. A kosok némi abrakban részesülnek, hogy üzetése idején jó erőben legyenek, hasonlóan a kanok, mielőtt a koczák közé bocsátatnak, naponta kétszer törökbuza-adagban részesülnek, mely élelmezés az egész működési időre kiterjed.

A kanoknak agyaruk kitördeltetik, mielőtt a koczák közé bocsátatnak, nehogy egymással tusakodva, veszélyes sérüléseket okozzanak.

Szőlő. A harmadik, esetleg negyedik vagyis lágyszemre kapálást végrehajjuk. A madarokat csörgetéssel és lövéssel ijesztgetjük, kivált a kora reggeli és estéli órákban, mert ilyenkor leginkább keresik a szőlőket. Ha a gerezdek rothadni kezdenek, a hibásak lehetőségig eltávolítandók.

Pincze. A szüretelő edények u. m. kádak, puttonok, hordók, sajtó stb. pontosan megvizsgálandók és előkészítendőek; dohos és penészes hordónak legbiztosabb gyógyszere a fejsze és tűz; az új hordókat előbb kiforrázzuk, azután tiszta vízzel minden 3—4 napban megtöltve, addig áztatjuk, míg a víz teljesen szintelen marad bennök, 14 napi áztatás többnyire elegendő; új hordóba csak is mustot teszünk, ó bornak mindig már használt hordót adjunk, különben szint vált és fanyar ízt kap.

Gyümölcsös. Az őszi gyümölcs legnagyobb része most érik, mit úgy tudunk meg biztosan, ha a gyümölcsöt a fán, száránál fogva megcsavarván, a fától könnyen elválik, akkor biztosak lehetünk arról, hogy a gyümölcs meg van érve. Ekkor a gyümölcsöt egyenként gondosan le kell szedtetni és száraz, szellős helyre elrakni. Elhelyezés előtt szükséges a gyümölcsöt rakásba rakni és úgy hagyni, míg egészen ki nem izzadt; ha ez megtörtént, a

gyümölcsöt egyenként jól megtörölgetjük és úgy rakjuk el; így kezelve tovább éláll, romlás nélkül.

Az elpusztult gyümölcsfák gondosan eltávolítandók. Az őszi gyümölcsfaültetéshez a gödrök kiásandók és ha a föld roszminőségű volna, javítani kell jó föld hozzákeverésével.

Faiskóla. Cseresznye, szilva, dió magvetésre a vetőiskolát felásatjuk és ágyásokra osztjuk. Ha a vető iskola talajában vagy közelségben nagyon sok egér lenne, szükséges a vetendő magvakat hamuval keverni vagy mészvízbe áztatni és csak azután elvetni, mivel így az egerek nem szívesen nyulnak hozzá. Faiskolai fontos teendő e hónapban a leltározás; különös gondot kell fordítani az eladandó fák mennyiségének pontos megállítására.

Konyhakert. Legfőbb teendőnk e hónapban a veteménymagnak szedése, tisztogatása és osztályozása, ha mindez megtörtént, a mag száraz és szellős helyre elteendő. Különös gondot kell a gyomirtásra is fordítani és nem szabad engedni, hogy magozzék, hanem azelőtt ki kell gyomláltatni vagy kapáltatni.

A spárgaágak kupálására és tisztántartására kiváló gondot kell fordítani. Ha a spárga bogyói egészen pirosak, azok magvait azonnal el lehet vetni vagy pedig ki kell mosatni, szárasztani és így még ősszel vagy tavasszal elvetni.

A borsó és paszulytól felszabadult ágyások trágyázását és felásását végeztessük el és azokba spenót, murek, petrezselyem, tarlórépa vehető vagy pedig téli salátát ültethetünk. Az eper-átültetés és ujtásnak most van az ideje. Az ágyások körülszegélyezését szamóca, bécsi csombord, izsóp, párhagyma és zsályával most kell megtenni. A zeller utolsó kapálása, levelezése és a felső gyökerektől való tisztításának most az ideje. A keverék-trágyadombok megforgatását és ha száraz, megöntözését nem kell elmulasztani. A telelő kamrák és pinczékbe homokot kell hordani a vetemény elrakásához. Száraz mohát és faleveleket kell gyűjteni a növények eltakarása és csomagolásához, hogy annak idején készletben legyen.

Diszkert. A virágmagvak gyűjtése folytatattik. Azon nyári virággyások, a melyben a virágok elfonnyadtak, felásandók és a virághagymák elültetésére előkészítendő. Vethető még ezen virággyásokba Delphinium, vagy ültethető Viola tricolor, Silene stb. Korai hagymás növények u. m. Jácint, Tacett, Narciss, Tulipán stb. hagymái beszerzendők és korai tenyésztés végett cserépekbe ültelve, a földbe el kell azokat 33—66 cm. mélyre ásni. A magról nevelt évelő növények kiültetése és a virágtövek szétosztása folytatattik. A hónapos és a legtöbb nemese rózsafajt dugványozás vagy homlitás által szaporíthatjuk. Az alvó rügyre szemzett éz kihajtott rozsák visszacsipetnek, hogy az alvó rügyek megerősödjenek.

Méhészet. Ha a nyár folytán jól megfigyeltük, hogy mely méhkasaink voltak legélénkebbek és megjegyeztük, hogy melyek birnak friss királynővel, most már könnyen megválaszthatjuk a megtartandókat, betelelendőket; hozzá járul ehhez, hogy a kiválasztottak kellő népesek legyenek és hogy legalább 9—12 kiló mézzel birjanak, a mellyel áttelelni képesek lesznek. Tulságosan kövér kasokat nem célszerű teleltetni; ilyeneknek mézét elárusítjuk, méhét pedig valamely életrevaló, kevésbé népesel egyesítjük.

A 9—12 kilónál kovesebb táplálékkal bíró, különben elég népes családokat e hó első felében látjuk el kellő mennyiségű mézzel, még pedig lehető kevésszer és ilyenkor nagyobb adagokat nyujtva, hogy a királyné fiasításra ne ingereltessek. A méz tisztaságára erősen ügyeljünk és a mennyire csak lehet, nyár elején gyűjtött ákác- vagy hársmézzel segítsük méheinket. Az etetést semmi esetre se halasszuk későbbre, mert ekkor gyakran nem képesek a méhek a sejteteket befedelezni, a méz megsavanyodik és tavasz felé hasmenést okoz; e miatt méheink aztán pusztulni szoktak.

Arra is ügyeljünk, hogy a halálfejú szender (Ache-ronia atropos) ne férközhessenek kaptárainkhoz, mert nagy méztolvaj és pusztító, ez okból a röplük lehet ugyan 3—4 cmeter hosszú, de magasabb ne legyen, mint a hol egy méh akadály nélkül ki s bejárhat.

Erdészet. Csekély kivétellel ugyanazon teendők fordulnak elő, mint augusztus havában: a főhasználat szünetel, a mellékhasználat a szárazfák kijelelésére szorítkozik. Csupán az erdővédelemnél fordul elő nagyobb teendő, hol a múlt haviakon kívül, a fatolvajlásokra is nagyobb gond lesz fordítandó. A vadászat e hónapban a szarvas-, dám- és őztehén, fajdkakas és fajdjérce kivételével, minden másnemű vadra kiterjeszhető. —

Egy új szőlőbetegség Kolozsvár és Torda környékén.

Az erdélyi gazdasági egyesület gyümölcsészeti szakosztálya Dr. Kanitz Ágost egyetemi tanár urnak egy néhány darab beteg szőlőfűrtöt, illetőleg levelet küldött, azon megjegyzéssel, „hogy ezen szőlőbetegség az utolsó szakülés figyelmét magára vonta és annak keletkezését, daczára régi tapasztalatoknak, nem tudták megfejteni.“

Dr. Kanitz tanár ur maga gátolva levén a vizsgálatot eszközölni, avval engemet bizott meg és miután vizsgálatom eredményeit szíves volt ellenőrizni, bátor vagyok észleleteimet a következőkben összefoglalni:

A beteg részekben többé kevésbé kóralaku, barna, feketébe átmenő foltok voltak észlelhetők; már felületes megtekintés után meggyőződtem, hogy ezen foltok egy penész által okozatnak, tehát azon voltam, hogy friss vizsgálati anyaghoz jussak, mert ugyan a beküldött anyagon is lehetett volna szükség esetén vizsgálatokat eszközölni, azonban a kutatást lényegesen könnyíti mindig, ha a kutató minél több anyag felett rendelkezik, miután így a kérdés megoldásánál szabadabban mozoghat és nincs kényszerítve a vizsgálandó anyaggal gazdálkodni, mi igen sok esetben az ügy érdekében nagyon hátrányos; de másrészt az ilyen penészek — a szerint, mint a fejlődés különböző fokain állanak, — különféle alakokat mutatnak és habár a fejlődés összes alakjait megtalálni igen gyakran roppant nehézségekbe ütközik, a kutatónak mindig azon kell lenni, hogy lehetőleg sokat láthasson. Ezen vizsgálatok különben a legnehezebbek közé tartoznak, mivel ezekhez igen erős microscopiai (górcsói) nagyításokat kell alkalmazni, ezek pedig nagy gyakorlatosságot és jó szemet igényelnek, miután a képek erős nagyításnál meglehetősen sötétek.

A friss anyagot személyesen beszerezni törekedvén, mindenek előtt oda mentem, honnan a beküldött anyag maga is származott; a helyszínen tájékozást nyerhettem a betegség elterjedéséről s miután elegendő anyagot szereztem be, körülnéztem, a szomszédságban is, így mindig tovább és tovább menve, nem csekély meglepetésemre azt tapasztaltam, hogy az u. n. korai burgundit kivéve, minden Kolozsvár környékén termelni szokott fajta, több vagy kevesebb mértékben, a betegség által megvan támadva. Dr. Wolff Gyula tordai gyógyszerártulajdonos s ismert szerencsés és rationalis bortermelő urat levélben szintén felkértem beteg szőlőpróbákért, különösen mert ér-

tésemre esett, hogy azon vidéken a *Coleosporium Roesleri* Cattan. nevű penész is mutatkozott, a melyet szintén vizsgálni óhajtottam. Dr. Wolff ur a legelőzékenyebben teljesítő kéresemet és a beküldött próbák alapján határozottan állithatom, hogy a Kolozsvárt fellépett betegség Tordán is mutatkozott.

Az említett foltok, ezen év július havának második felében mutatkoztak a szőlő zöld részein, azaz a kacsokon, levélnyeleken, leveleken és a fiatal bogyókon; ha nagyobb mennyiségben lépnek föl — mint ezt különösen a leveleknél s egyes esetekben a bogyóknál is tapasztaltam — az illető részek elszáradnak.

A leveleken kezdetben vörhenyes barna, majdnem kör alakú foltok lépnek föl, melyek egy éles fekete szegély által vannak határolva; a betegség előrehaladtával a foltok közepe szürkés színt vesz föl, később egészen elszárad, az elszáradt rész végre kihullván, a foltok helyén fekete szegélyű lyukak maradnak vissza.

A kacsokon, illetőleg a levélnyeleken a foltok kevésbé szabályosak, rendszeren az illető szerv hossz tengelye irányában megnyultak s igen gyakran tömölten egymás mellett, de épen oly nagy számban lépnek föl, mint a leveleken; nem ritkán csomókat képeznek, vagy a megtámadott részt gyűrűalakulag folylyák körül.

A bogyókon kezdetben csak kis, alig észrevehető rézvörös pettyek mutatkoznak, melyek folytonosan nagyobbodván, barnulni kezdenek, szélük kidudorodik s midőn a foltok átmérője 6—8 mm. nagyságot elért, szélükön megfeketednek, közéjük beesik, szürkés színt vesz föl (kivételet csak az u. n. kecske-csecsünél tapasztaltam, melynél a foltok közepe mindig barnás marad), végre elszárad és megrepedezik. A foltok rendszeren kör alakúak, azonban a növény folytán az egymás mellett fekvő foltok igen gyakran összefolynak. A mint a betegség előbbrehalad, a bogyók is lassanként elszáradnak; különben is mindjárt az első tekintetre kitűnik, hogy a megtámadott részek fejlődésükben jelentékenyen akadályozva vannak, mert u. i. azon fűrtök, melyeknek bogyóin ezen foltok mutatkoznak, feltűnően silányabbak, mint az egészségesek, maguk a bogyók alig érik el a fél nagyságot, sőt egy rész még azelőtt le hull, mire a visszamaradt bogyószarak (kocsányok) után következtetni lehet.

Mármost ezek után áttérek azon képek vázolásához, melyeket a nagyító alatt láttam. Miután a nagyító alatt a tárgyakat csak akkor lehet kivenni, ha azok átlátszóak, az ép tárgyak vizsgálása, azaz mint azok a természetben előfordulnak, igen ritkán sikerül, tehát mesterséges uton kell eljárni, t. i. az illető részecskéket finom tűk segítségével kikészíttetnek, vagy mint ezen esetben is alkalmaztam, a vizsgálandó részen át éles borotva segítségével igen vékony metszetek készíttetnek. A legfiatalabb foltokon át készített metszeteket nagyító alatt vizsgálva, a hámréteg alatt egyes kör, vagy tojásdad alakú helyek tűnnek fel, melyek a körülöttük fekvő részeketől fénylő szürkés színök által különböznek. Ezek a penész első felismerhető kezdetei; a penész szálai (hyphák) egy egy egészen egymással összeviszsa fonódott, a megtámadott rész felületével azonban párhuzamosan fekvő tömeget alkotnak, mely stroma-nak nevezetik.

Ezen stromából a fejlődés egy további szakában számos, szorosán egymás mellett álló, egy egyenletes réteget képező, u. n. hymeniumban egyesített szálak a felület felé kiemelkednek s egyszersmind a hámréteget, mely eddig az egészet kívülről elzárta, felemelik, illetőleg elszakítják. Ezen függélyesen felfelé álló szálak, u. n. basidiumok, harántfalak képződése következtében 2—3 részre tagoltatnak s egyszersmind a felület felé eső részeik megbarnulnak. Bizonyos nagyságot elérve, mindenik basidiumnak legfelső tagja lefűződik s mint egy, majdnem tekealaku képződmény le hull, ez kedvező körülmények között, ha alkalmas helyre jut, — mint p. o. az említett részek, melyek a betegség által meg lettek támadva — egy kis tömlőt hajt, azaz csirázik s végre egy olyan képződmény jön létre, mint az, melyet a jellemzés kezdetén vázoltam. Ezen tekealaku képződmény egy spora, tehát bizonyos tekintetben a maghoz hasonló szerv, a melyből egy új növény fejlődik. A sporák nagysága 10—12 mikro-millimeter ¹⁾ között változik, színük barna és erős, sima burokkal vannak körülveve. Ha a sporák nedves felületre jutnak — mi a szabadban az eső és harmat közvetítése folytán történik, — csiráznak s mint de Bary strassburgi egyetemi tanár kísérletei bizonyítják, 8 nap alatt ismét a jellemző fekete foltokat hozzák létre.

A szőlőnek ezen betegsége csak 1873 óta ismeretes; elterjedése az első időben, a Rajna mellett csak kis helyre szorított, azonban ma már majdnem minden bortermelő vidéken mutatkozik ²⁾. A betegség népies neve a németeknél „Brenner (Pech) der Reben“ vagy „schwarze Brenner“; ³⁾ de Bary, ki a betegséget okozó penészt vizsgálta, az „Annalen der Oenologie“ IV-ik kötetének 165—167 l. leírta s miután a penész, (mely valószínűleg a *Pyrenomyces*-ekhez tartozik), fejlődéstana csak hiányosan ismeretes, azt egyelőre, miután az eddig ismeretekhez csatolni nem tudta, új névvel nevezte el és *Sphaceloma ampelinum*-nak keresztelte.

1876-ban Casale Monferrato környékén Piemontban Negri Forencz ügyvéd által, azután Parma mellett Passerini egyetemi tanár által egy elődi penész találtatott, mely szintén a szőlőlevelek, kacsok és bogyókat támadja meg s hasonlóan a fentebb leirt esethez, azokon fekete foltokat képezett és a szőlőkben ez által igen nagy károkat okozott. Ezen penész több névvel lett nevezve, illetőleg leírva: Passerini „La Nebbia del Moscatelle ed una nuova crittogama delle Viti, 1876“ cz. m. *Ramularia ampelophaga* név alatt írja le; Saccardo padovai tanár pedig a „Rivista di Viticoltura ed Enologia italiana“ 1877. 494. lapján ezt más genushoz tartozónak bizonyította és a Passerini által adott fajnév megtartása mellett *Gloeosporium ampelophagum*-nak nevezte el; ugyan ezen név

¹⁾ Egy mikromillimeter egyenlő 0.001 millimeterrel.

²⁾ Kolozsvár vidékén egyesek „fekete himlőnek“ nevezik, mi részben arra mutat, hogy már hosszabb idő óta ismerik.

³⁾ Így Thümen „Die Pilze des Weinstockes“ című munkája 20 l. ezen lehelhelyeket sorolja fel: bajor Rheinpfalz (Schmidt), Nassau, Hessen, Csehország (Thümen), Felső-Szilézia (Sorauer), Magyarország (Ményhárt), Elsass, Baden (de Bary), Savoya (Röslér) és ehhez jön végre Erdély (Mika) s mint közleményemből kitűnik Olaszország (említett szerzők) és talán Franciaország is.

alatt is van ezen penész F. v. Thümen id. munkája 9. lapján felsorolva. A penészt legterjedelmesebben Arcangeli firenzei tanár a „Nuovo Giornale botanico italiano“ IX. kötetének 74—81 lapján (Sopra una malattia della vite c. a.) írja le s azt a Berkeley és Curtis angol gombászoktól elnevezett *Phoma uvicola*-nak tartja. Arcangeli i. h. 72. l. azon nézetben van, hogy ezen betegség azonos avval, melyet Fabre és Dunal (a Bulletin de la Société centrale d'agriculture de Herault, 1873. 51. l.) „Antracnosis“ név alatt említenek fel és mely Amerikában szintén „Rot“ név alatt már régóta ismeretes, melynek okozója *Phoma ? uvicola* Berk. et Curtis volna, de a két említett angol botanicus munkáját¹⁾ minden fáradozása dacára nem kaphatta meg, mindazonáltal elejti a Passerini által adott nevet és penésztét *Phoma uvicola*-nak tartja (i. h. 79. l.)

Thümen említett munkájában a 19—20 lapon, miután a két penész t. i. a *Sphaceloma ampelinum* de Bary, mely Németországban és *Gloeosporium ampelophagum* Sacc. között, mely utóbbi Olaszországban észleltetett, igen sok tekintetben nagy hasonlóság mutatkozik, azon véleménynek ad kifejezést, hogy a *Gloeosporium*, ha nem is azonos a *Sphaceloma*-val, mely az u. n. schwarze Brenner okozza, amaz ennek mint jobban kifejlődött alakja tekintendő; u. i. mindkét penész által okozott foltok a kacsokon, a leveleken, a levélnyeleken és a bogyókon mutatkoznak; szabad szemmel vagy kézi nagyítóval vizsgálva, a foltok kevés különbséget mutatnak, csak a színben látszik némi eltérés, t. i. a *Sphaceloma* által okozott foltok barnák, később megfeketkednek, a *Gloeosporium* által okozottak pedig rózsaszínűek s közéjük hamuszinbe megy át; továbbá némi eltérés látszik lenni a sporák alakja és nagyságában.

Vizsgálatom eredményét összehasonlítva az eddigi leírásokkal, azon meggyőződésre jutottam, hogy a két penész és az általuk okozott — mindenestre kártékony — betegség is azonos. A Kolozsvárt mutatkozó penész meghatározását első sorban de Bary említett közleménye alapján eszközöltem és és miután de Bary rajzot nem közölt, a bonctani viszonyokat gondosan rajzoltam, nem csekély öröömre azután meggyőződtem, hogy rajzaim az Arcangeli-féle rajzokkal meglehetősen egyeztethek és valóban mindkét penész bonctani szerkezete s fellépése egészen egyezik és itt különösen Arcangeli munkájára fektetek súlyt, melyhez meglehetősen jó rajzok vannak mellékelve, mi a biztos meghatározásra nézve mindig igen kívánatos, sőt döntő oly esetekben általában, hol a leírások, mint például a jelen esetben is, igen hiányosak.

Mi a foltokon észlelhető szinkülomségeket illeti, erre nézve azt tartom, hogy a szín-eltérés a két penész elkülönítésére irányadó nem lehet, mivel ez nem állandó jelleg: ugyanazon töfürtjein, sőt ugyanazon bogyókon is igen különböző — halvány rézvörösből egészen a feketébe átmenő — színváltozásokat észleltem, a szerint mint a betegség kevésbé vagy többé

előre volt haladva, sőt igen valószínűnek látszik, hogy a foltok színe a különböző fajtákon némi különbséget mutat, minek okazonban a különböző fajták sajátosságában keresendő, tehát ennek alapján két külön genust szét tartani nem lehet. Végre a sporák alakjában és nagyságában számbavehető eltérést nem volt alkalmam észlelni; a de Bary által leírottak, az Arcangeli rajzai és az általam észlelt sporák egymással egyeznek.

A betegség elterjedésére nézve Fabre, Dunal és Arcangeli nézetei szerint előnyös a nagy nedvesség bizonyos meleg hőmérsék mellett. Ilyenek voltak nálunk is a légtüneti (meteorologiai) viszonyok ezen év július, különösen június hónapban.

Németországban a ként és még jobb sikerrel a kénkaliomot alkalmazzák ezen penész ellen, azonban Olaszországban az eredmények nem voltak kielégítőek, mindazonáltal ez eddigelé az egyetlen szer, mely alkalmazható. A földolog mindig a szőlőleggondosabb mivélése marad és ha a betegség csekély mértékben mutatkozik, illetőleg korán észrevéttetik, a beteg részek azonnal levágandók és elégetendők, hogy így a veszélyes sporák megsemmisíttessenek.

Abrák magyarázata.

Az 1., 2. és 3-ik ábra természetes nagyságban, a 4-ik mikroszkopiai készítmény után 1000 szoros lin. nagyítással rajzoltatott.

1. ábra. Levélnyel és egy levélrészlet a *Sphaceloma* által okozott különböző nagyságú foltokkal.
2. ábra. Kecsekecsesű szőlőfürtje, egészen barna foltokkal.
3. ábra. Közönséges husos szőlőfürtje, különböző alaku és nagyságú foltokkal; az idősebb foltok közepe szürkés színű.
4. ábra. Harántátmetset a *Sphaceloma* által megtámadott részen át: h. hámréteg; k. kéreg; a) stroma; b) basidiumok; c) lefűződött sporák.

Kolozsvárt, a kir. egy. növényteni intézetében, 1879. augusztus 25-én.

Dr. Mika Károly,
egyet. tanársegéd.

Halálozás.

Id. Gróf Bethlen János, az erdélyi gazdasági egyetnek megalakulása óta munkás vezértagja, folyó szeptember hó 2-án életének 68-ik évében elhunyt. Béke hamvaira!

Szólészetünk a nagyváradi kiállításon.

Közelebbi kiállításainkon különféle szép gabonaneműk, a legszebb dohány, többek mellett a hagymádfalvi uradalomból is szép izletes alma, körte, másunnan más gyümölcs vagy ipar termékek szemlélhetők, de jelentékenyebbek ama fajszőlők, melyeket régen már Dr. Encz J. később az ujdonság gyűjtés nagymestere Mathiasz J. jeles szakembereink is legkorábbi jeles fajokként ismertettek: u. m. Dr. Szy József ur szőlészetéből ismételve is tömegesen érkezett szép „Madeleine angevine,” a legédesebb és már asszusodni indult „Precoce de Malingre,” továbbá a Kubinczy Lajos ur kertészetéből hasonlólag számos, igen nagy fürtökben aranszin szép bogyókkal diszló

¹⁾ A mint Thümen i. m. 15 l. látható, a kérdéses közlemény a Londonban megjelenő „Grevillea“ című folyóiratban II. kötet 82 l. 382. sz. alatt jelent meg.

„Margit“ szőlő, a bogár fekete „Morillon noir,” a gazd. egyleti kertből is „Madeleine Angevine” és Jakab vagy Kis-Burgundi fekete szőlő, mind a nyi szabad izelésre bocsátva.

Valami kívánatos ennek folytatása, kívánatos, hogy tovább is, a mint érnek, előbbi példák nyomán a jelesebb faj szőlők bemutatva, ismertetve lennének állandó kiállításunkban. Így minden érdeklődő láthatná, hol, mi van tenyésztésben, mennyire haladtunk szőlészetünkkel; ennek ismerete leginkább képes jövedelmet és jövőt biztosítani e vidék szőlészetének, úgypártoló közreműködésre kéretnek tehát minden érdekeltek.

Nagy-Várad, augusztus 18-án 1879.

Gobóczy Károly,
egyleti titkár.

Anglia borpiacza.

„Az angol borvámok és magyar boraink” czim alatt a „Gazdasági lapok”-ban S. F.-től igen talpraesett cikksorozat jelent meg, melynek végső sorait ezennel ideiglatjuk:

„Röviden összefoglalva a mondottakat, a következő négy kelléket tartjuk nélkülözhetlennek arra, hogy magyar boraink sikerrel léphessenek az angol piacra:

1. Kell, hogy a kezelés egységes legyen; ne sok fajtát iparkodjunk előállítani, hanem néhány jót és olyant, melyből bármily mennyiség is beszerezhető.

2. Iparkodjunk különösen néhány fajtát olyképp idomítani zamatra, erőre, külső kiállításra stbre nézve, hogy az minél inkább hasonlítson az Angolországban szokásos borokhoz.

3. Hozzuk a piacra oly módon, hogy a közönség figyelmé feléje forduljon, hogy akárkinek is mindennapi sétáján szemébe ötljék a magyar bor neve, szóval tegyük úgy, mint az angol kereskedő tesz saját czikkeivel.

4. „Last not least” végül de főleg tökéletesen szolid alapokon és eljárás szerint történjék a dolog; ennek indokolása felesleges.

Egyébb mondani valónk nincs, ha ezen elvek szerint jártunk volna el előbb, meg vagyunk győződve róla, hogy az eddigi viszonyok közt is biztos lett volna a siker. Ime új alkalom nyílik a vám czélbavett leszállítása által, használjuk fel azt, vagy legalább ne panaszkodjunk, hogy nem úgy mennek dolgaink, a miut kellene.

Jó angol közmondás az, hogy azon segít az isten, a ki magán segít. —

„Tisza” biztosító társaság.

F. é. augusztus hó 17-én tartatott meg Debreczenben a „Tisza” biztosító társaság hatodik rendes közgyűlése.

Az igazgatóság által beterjesztett jelentés és az 1878-ik évi zárszámlák e társaság ügyeinek örvendetes lendületét mutatják, s tanuságot tesznek a vezetés szakértelmes sáfárkodásáról, mely által elérte azt, hogy a „Tisza” ma már teljesen consolidált és kétségtelen biztosítókat nyújtó hazai vállalataink sorában foglal helyet. A lefolyt üzletév bőséges leírás és tartalékozás után 23,706 frt 28 kr. nyereséget hajtott, az egy-egy részvényre eső 2 forint osztalék f. é. szeptember hó 2-ikától

kezdve lesz kifizetve. — A vagyonkimutatás 2,335,739 forint 98 kr. biztosítéki alapot tüntet ki.

A közgyűlés elösmérséssel vette e jelentést tudomásul s az igazgatóság javaslatait egyhangulag elfogadván, a jelenlegi igazgatóságot egyhangulag újra megválasztotta. Felemlítjük még, hogy a közgyűlést megelőző napon nagyszámu tekintélyes részvényes értekezletet tartott és abban Debreczen város polgármestere elnökle alatt, meggyőződván a társaság felvirágzásáról és teljes garantiaképességéről, — elhatározta azt tehetsége szerint támogatni és minden részvényesnek erkölcsi kötelességévé tette a társaságot körében ajánlani, a saját tűzjég- és életbiztosításait pedig kizárólag a „Tisza”-nál eszközölni. (Beküldetett).

Kiállítás és szántás-verseny.

A biharmegyei gazdasági egyleti telepen folyó évi szeptember 13—16 napjain — a vasárnapi kiállításoknak addig is fenntartása mellett — nagyobb, rendszeresebb gazd. termény és műkiállítás leend és mellesleg szeptember 15-én lötenyészési jutalomdíj-osztással egybekötve, lökiállítás; szeptember 26-én pedig Bihar község határán az állam részéről engedélyezett több rendbeli jutalmak mellett szántás-verseny fog tartatni. Melyekre nézve közelebből bővebb értesítvény fog közzé tétetni.

A korai nemesb faj szőlőknek Dr. Szy József ur — igen méltán — kiváló becsét tulajdonítván, nagy súlyt fektet azok nagyobb mérvű tenyésztése, ismertetése és terjesztésére. Így közelebből is a Magdolnák 3 nemesb faja, e kívül a Portugizi, a sz.-lőrinczi muskotály, Chasselassók több jeles faja, teljesei érett állapotban küldetett általa a nagy-várad kiállításba, melyek után beérési idő szerént küldetnek sok mások és már ezekre nézve is tanulságos és élvezetes időtöltés kínálkozik a kiállításlátogatók számára.

Gobóczy Károly.

Vidéki gazdasági tudósítás.

Baróth, 1879. augusztus 26.

Ugy az őszi termények, mint a tavasziak, jó időben takarítottak le. A termés szalmában kevés, szemben kitünő. A kedvezőtlen időjárás mellett még az egerek nagy számával is sokat kelle vesződni. A tengeri közepes. Krumpli jól ígér. Sarjuteremés csak itt-ott várható. A közelebből lefolyt baróthi országos vásáron a marha ára magas volt, csekély forgalommal. A gabona ára emelkedett. A napszam rendes. Nagy Imre.

Szék, 1879. augusztus 31.

Az aratás és takarodás bevégeztetett. Ugy az őszi, valamint a gabonák hozama nem felél meg a hozzájuk kötött vagy reményeknek. Egy kalangya (26 kevés) tiszta buza átlag véve ereszt 50 liter, a rozs valamivel többet, tehát alig fél annyit, mint a tavali évben; s ez a kevés mag sem egészséges, nagyon lédás, könnyű. — Széna a rétekben bőven termelt, de a sok eső nagyobbára mind megrontotta; sarjút kevés helyt csinálhatnak.

Legelők és tarlók bő táplálékot nyújtanak állatainknak. — Talán soha szebben nem indult s nagyobb reményekre nem jogosított termény, mint az idén a törökbuza, fájdalom, ebben is csalatkoztunk, a nagyra nőtt köré egy része meddön maradt, mas része egy-két csőt nevelt. Szőlőink féltérmet igérnek, a sok esős, kedvezőtlen idő miatt munkájuk hátrányt szenvedett, egy része még ma is levelezetlen áll, háromszori kapálást kevés szőlő kap. Kerti vetemények silányak, burgonya nagyon kevés lesz. Folyó hó 25-én megkezdett a vetés őszi búzával, de a mig esőt nem kapunk, a szárazság miatt folytatni nem lehet. Hízi állatok egészségesekek, áruk közepes. Gabona ára emelkedett s folyton emelkedik a szűk termés miatt. Kiss Sándor.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, aug. 24—aug 30-ig. 1879.

Buza üzlet a hét elején lanyha, később jó hangulatban 35—40 kr áremelkedéssel, forgalom 80,000 metermázsa, ár 12·40 frt.

Rozs üzlet nagyon szilárd, forgalom 5000 metermázsa, ár 8·30 frt.

Árpa változatlan, forgalom 6000 metermázsa, ár: takarmányárpa 6·85 frt, seres árpa 10·75 frt.

Zab 10—15 kr. áremelkedésben, forgalom kevés, ár 6·40 frt.

Törökbuza 10 kr áremelkedéssel forgalom 12,000 metermázsa, ár 7·10 frt.

Repcze üzlet meglehetősen jó; forgalom 30,000 metermázsa, ár 10·80 frt.

Gyapju. Az összes forgalom a vásár alatt alig haladta meg a 600,000 kilogrammot, melyből mintegy 80,000 kilogr. egy nyiretű fésűs gyapju, 320,000 klg. egy nyiretű posztó gyapju, 20,000 klg. kétnyiretű bárány, zigaja és raczka gyapju stb. Jegyzett árak per kilogramm: finom egy nyiretű 2·21—2·57 frt, középfinom 1·82—2·05 frt, közepes 1·46—1·70 frt, gyengébb 1·12—1·34 frt, középfinom fésűs gyapju 1·54—1·60 frt, közepes 1·42—1·54 frt, finom homoki gyapju 1·28—1·36 frt. középfinom 0·93—1·07 frt, közönséges 0·82—0·89 frt, két nyiretű finom fejr gyapju 1·54—1·57, kékes 1·34—1·42 frt, jobb tisztai 1·23—1·26 frt, gyengébb 1·20—1·21 frt, miskolcz, heves-gyöngyösi 1·21—1·30 frt, finom bárány gyapju 2·14—2·50 frt, közepes 1·42—1·60 frt, bánáti usztatott zigaja 0·83—0·85 frt, bánáti usztatott raczka 0·60—0·64 frt.

Gyárilag mosottból I. magyar 70,000 klg. és Wolffner: majdnem ugyanannyi; ár 1·78—3·50 frt. per kilogramm.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest aug. 30 | Bécs aug. 30.

Buza	11·20—12·75 frt	11·30—13·15 frt
Rozs	8·10—8·30 frt	8·00—9·20 frt
Árpa, takarmány	6·70—7·00 frt	— — —
Árpa, szeszfőzésre	7·50—8·00 frt	— — —
Árpa, seres	8·50—10·50 frt	8·25—11·75 frt
Zab	5·85—6·10 frt	6·10—7·30 frt
Repcze	10·50—10·80 frt	11·00—12·00 frt
Törökbuza	6·50—6·70 frt	6·95—8·05 frt

Budapesti marhavásár aug. hó 28-án 1879.

Összes felhajtás 6002 db nagy- és 558 db apró marha. Ebből eladatott: 84 drb. bika, 2818 drb. ökör, 1213 drb. vágó tehén, 320 drb. fejős tehén, 414 drb. bival, 413 drb. borju, 145 drb juh. — Árak: bika darabonként 65—172 frt, ökör páronként 180—425 frt, vágó tehén páronként 135—218 frt, fejős tehén darabonként 90—216 frt, bival páronként 160—252 frt, borju darabonként 19—42½ frt, juh páronként 14—16 frt. Husárak 100 kilonként: ökörhus 47—52 frt, tehénhus 46—50 frt, borjuhus 60—90 frt, bivalhus 43—46 frt.

Bécsi marhavásár aug. hó 25-én. Összes felhajtás 2446 darab és pedig 1343 drb. magyar, 880 drb. lengyel

és 223 drb. német fajta, melyből 2286 drb. ökör, 90 drb. tehén, 59 drb. bika és 11 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 53—55½ frt; lengyei 54—55 frt, német 54—56 frt, tehén 52—53 frt, bika 49—52 bival 47—49 frt. Lában darabonként 120—200 frtot fizettek.

Köbányai sertésvásár aug. 29-én: (Az első magyar sertésbizalmi részvénytársaság jelentése.) A kelet e héten jelentékeny volt; a kivitelre nagyobbbrészt csak könnyű hus áru vásároltatott, mely nehéz zsirfajokhoz képest — melyek alig vétettek tekintelbe — klgrként 4—5 krral jobban fizetett. Ha a Dunafejedelemségek nagy felhajtásait csökkentik, akkor az igen nyomott árak nem sokára emelkedésnek nézhetnek elébe.

Jegyzett árak: magyar sertés nehéz 36½—38 kr, középnehéz 39¼—40¼ kr, könnyebbek 41—43 kr, szerb 35—35¾ kr, oláh és tuskés 36½—38½ kr klgr. tisztasuly. Eleség árak: tengeri 6 frt 65 kr, árpa uj 6 frt 75 kr. mm. készpénzért. Helyi állomány: aug. 22-ről maradt 79920 drb. Felhajtattott: Alföldről hizott 3540 drb, Erdélyből 950 darab., Szerbiából 1910 drb, Szerbiából hajóval 500 db., Oláhországból 2820 drb., magyar északi vasuttal 440 drb., vidékről 110 db, összesen 90190 darab. Elhajtattott: Felföldre 510 drb., Bécsbe (mult héten 767 drb.) 4250 drb., Prágába 990 drb., Bodenbachon át 4030 drb., Rutkán át 600 drb., összekötő vasuttal 30 drb, magyar államvasuttal 180 drb, budapesti fogyasztás 2740 drb, kültelki fogyasztás 110 drb. Összesen 13440 drb. Marad állomány 76750 darab. A részvénytársaságokban 13270 drb van elhelyezve.

Drezdai vásár aug. 25. Felhajtás: 595 drb vidéki és 448 drb magyar sertés volt, az elsők 54—57 fill., utóbbiak 45—46 filléren keltek el ½ klgrként.

Berlini vásár aug. 25. Felhajtás 7353 drb. Üzlet a mult héthez képest lanyhább. Árak mecklenburgi 45—50 mk. orosz 40—43 mk.

Bécsi sertésvásár augusztus 26-án. Összes felhajtás 4512 darab és pedig 1365 drb. nehéz, 1216 drb. középnehéz és 1931 drb. süldő; melyből 1226 drb. magyar, 1931 drb. orosz-lengyel, 1290 drb. szerb fajta, és 65 drb oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 34—36½ frt, középnehéz 32—33 frt, süldő 32—37 frt, zsir 46—48 frt. —

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 4000 frton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölk.

Bekebelezett terhek kifizetését szintén eszközölk.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

(2.) (35—52.)

Hat. engedélyezett

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda.“

Kolozsvártt, Páris-utca 19-ik sz. saájátház.

Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig

